583

ที่ นศ ๐๐๒๓.๓/ว ๒๓๖๔

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๑ เมษายน ๒๕๖๙

เรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ และนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง

อ้างถึง คำสั่งกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ ๐๕/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๘/๒๕๖๙ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามคำสั่งที่ ๐๕/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยให้คณะทำงานฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการสำรวจจุดเสี่ยงอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒. ศึกษา วิเคราะห์ สาเหตุ ปัญหา และประเมินจุดเสี่ยงอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมกำหนดแผนงาน แนวทาง และมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง

๓. บูรณาการและสนับสนุนเจ้าหน้าที่ เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องจักร ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

๔. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงแนวทาง มาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวและเกิดความเชื่อมั่นต่อจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

โดยคำสั่งดังกล่าว ได้แต่งตั้งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นคณะทำงาน และคณะกรรมการน้ำแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๘ เมื่อวันพุธที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๘ ได้มีมติเห็นชอบมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๘/๒๕๖๙ จำนวน ๘ มาตรการ ดังนี้

๑. คาดการณ์ชี้เป้าและแจ้งเตือนพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ

๒. สร้างความมั่นคงน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. กำหนดแผนจัดสรรน้ำและพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง

๔. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ประหยัดน้ำและลดการสูญเสียน้ำในทุกภาคส่วน

๕. เฝ้าระวังและแก้ไขคุณภาพน้ำ

๖. เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชน/องค์กรผู้ใช้น้ำ

๗. สร้างการรับรู้ประชาสัมพันธ์

๘. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

จังหวัดนครศรีธรรมราชพิจารณาแล้ว เพื่อให้การเตรียมความพร้อม รวมถึงเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๙ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสอดคล้องกับมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๘/๒๕๖๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้

/ในฤดูแล้ง...

ในฤดูแล้งและเป็นการลดผลกระทบจากภัยแล้งที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามคำสั่งกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ ๐๕/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘ พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. ตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ประสบภัยแล้งซ้ำซาก โดยใช้ข้อมูลของปีที่ผ่านมา แนวทางการแก้ไขปัญหาภัยแล้งในอดีต ผลการดำเนินการแก้ไขปัญหา เพื่อให้เป็นข้อมูลในการวางแผนแก้ไขปัญหาภัยแล้งปี ๒๕๖๙ อย่างเป็นระบบ ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. สำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำข้อมูลพื้นที่ที่สามารถใช้เป็นแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้ง หากพบว่าแหล่งน้ำมีความตื้นเขิน ให้พิจารณาดำเนินการขุดลอก รวมถึงจัดหาพื้นที่เพื่อก่อสร้างแหล่งกักเก็บน้ำใหม่

๓. จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ของประชาชนในพื้นที่ให้เพียงพอ และจัดทำแผนการแจกจ่ายน้ำในพื้นที่คาดการณ์ว่าจะขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค

๔. ตรวจสอบ บำรุงรักษา และซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้านให้มีสภาพสมบูรณ์ใช้งานได้

๕. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้สถานการณ์น้ำสำหรับอุปโภค บริโภค ให้ประชาชนทราบเพื่อให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำ กรณีเกิดสถานการณ์ภัยแล้ง เช่น การใช้เพื่ออุปโภคบริโภค การใช้เพื่อการเกษตร ตามลำดับ

๖. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้สถานการณ์น้ำภาคการเกษตรในพื้นที่ให้เกษตรกรทราบเพื่อการวางแผนการปลูกพืชในฤดูแล้งที่เหมาะสม เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับพืชที่ปลูก

๗. ให้พิจารณาแก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการตั้งงบประมาณในการดำเนินการแก้ไขปัญหาภัยแล้งที่อาจจะเกิดขึ้น

๘. ให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยอาจใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม โอนเงินงบประมาณ หรือใช้เงินสะสม

ทั้งนี้ ขอให้ อำเภอ กำชับ ติดตาม ให้เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่พิจารณาดำเนินการตามข้างต้นด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ จันทร์สุข)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร. ๐ ๗๕๓๕ ๖๑๔๔ ต่อ ๓๒

8 มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569

✓ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.)
เห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2568

SUPPLY

1 คาดการณ์ชี้เป้าและแจ้งเตือน
พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ
(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

2 สร้างความมั่นคงน้ำ
เพื่อการอุปโภคบริโภค
และการเกษตร
อย่างมีประสิทธิภาพ
(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

รายละเอียด
8 มาตการฯ

DEMAND

3 กำหนดแผนจัดสรรน้ำและพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง
บริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญการใช้น้ำที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด
(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

4 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ประหยัดน้ำ และลดการสูญเสียน้ำในทุกภาคส่วน
(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

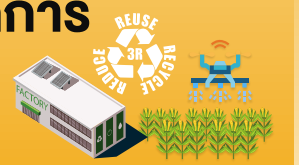

5 เฝ้าระวังและแก้ไขคุณภาพน้ำ
(ตลอดฤดูแล้ง)

MANAGEMENT

6 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชน/องค์กรผู้ใช้น้ำ
(ตลอดฤดูแล้ง)

7 สร้างการรับรู้ประชาสัมพันธ์
(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

8 ติดตามและประเมินผลการดำเนินการ
(ตลอดและหลังจากสิ้นสุดฤดูแล้ง)

จัดทำโดย กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

1 กลไกมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569 SUPPLY

คาดการณ์ชี้เป้าและแจ้งเตือนพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ

(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

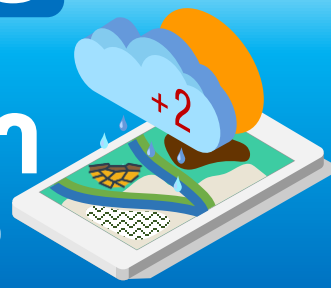

1.1 เพิ่มประสิทธิภาพการคาดการณ์ ระยะสั้น ระยะกลาง และ ระยะยาว เพื่อบริหารจัดการน้ำได้อย่างต่อเนื่องทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง และจัดทำข้อมูลพื้นที่ที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ รวมถึงการประยุกต์ใช้ภาพดาวเทียมในการคาดการณ์ พร้อมทั้งติดตาม เฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์ตลอดฤดูแล้ง (ช่วงก่อนและระหว่างฤดู)

1.2 จัดทำระบบฐานข้อมูลกลางที่มีมาตรฐานเพื่อใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

1) ด้านอุปโภคบริโภค	2) ด้านการเกษตร	3) ด้านคุณภาพน้ำ	1) ความต้องการใช้น้ำและแนวโน้มการขาดแคลน	2) แหล่งน้ำ (ผิวดิน/บาดาล)	3) จัดทำแนวทางการรองรับการขาดแคลนน้ำและการช่วยเหลือ
หน่วยงานรับผิดชอบ (* ขีดเส้นใต้ คือ หน่วยงานดำเนินการหลัก)					
▪ กรมชลประทาน ▪ กรมทรัพยากรน้ำ ▪ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ▪ กรมอุตุนิยมวิทยา ▪ สสน. ▪ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ▪ การประปาส่วนภูมิภาค ▪ การประปานครหลวง ▪ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ▪ จังหวัด	▪ กรมชลประทาน ▪ กรมทรัพยากรน้ำ ▪ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ▪ กรมอุตุนิยมวิทยา ▪ สสน. ▪ กรมส่งเสริมการเกษตร ▪ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ▪ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ▪ GISTDA ▪ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ▪ จังหวัด	▪ การประปาส่วนภูมิภาค ▪ การประปานครหลวง ▪ กรมควบคุมมลพิษ ▪ กรมประมง ▪ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ▪ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ▪ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ▪ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ▪ จังหวัด	▪ กรมชลประทาน ▪ กรมทรัพยากรน้ำ ▪ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ▪ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ▪ การประปาส่วนภูมิภาค ▪ การประปานครหลวง ▪ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ▪ กรมส่งเสริมการเกษตร ▪ GISTDA	▪ กรมชลประทาน ▪ กรมทรัพยากรน้ำ ▪ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ▪ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ▪ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ▪ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	▪ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ▪ กรมชลประทาน ▪ กรมทรัพยากรน้ำ ▪ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ▪ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ▪ การประปาส่วนภูมิภาค ▪ การประปานครหลวง ▪ กรมควบคุมมลพิษ

กนช. เห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 68 I จัดทำโดย กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

2 กลไกมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569

SUPPLY

สร้างความมั่นคงน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

2.1 พัฒนาระบบประปา ปรับปรุง และบำรุงรักษาระบบประปาเดิม เป่าล้างทำความสะอาดบ่อบาดาล เช่น

- ○ เป่าล้างทำความสะอาดบ่อบาดาล
- ○ ก่อสร้างระบบบาดาลใหม่
- ○ ซ่อมแซมระบบประปา

2.2 ซ่อมแซมและเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำแหล่งน้ำเดิม พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ และระบบกระจายน้ำ พร้อมเชื่อมโยงโครงข่ายน้ำและแหล่งน้ำในจุดที่มีศักยภาพ เช่น

- ○ ขุดลอกแหล่งน้ำหรือลำน้ำ
- ○ เพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำเดิม
- ○ พัฒนาแหล่งน้ำใหม่
- ○ เจาะบ่อบาดาล
- ○ ระบบกระจายน้ำ

2.3 จัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวงรองรับพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำและปฏิบัติการเติมน้ำให้กับแหล่งน้ำพื้นที่เกษตรและพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำตามสภาพอากาศที่เหมาะสม

2.4 จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการสูบผันน้ำในพื้นที่ที่มีศักยภาพ

2.5 เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำได้ทันสถานการณ์

หน่วยงานรับผิดชอบ

(* ขีดเส้นใต้ คือ หน่วยงานดำเนินการหลัก)

2.1
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.2
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมพัฒนาที่ดิน
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- การประปาส่วนภูมิภาค
- กรมประมง
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- จังหวัด
- กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- กรุงเทพมหานคร

2.3
- กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

2.4
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- การประปาส่วนภูมิภาค
- การประปานครหลวง
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.5
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- การประปาส่วนภูมิภาค
- การประปานครหลวง
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- จังหวัด

กนช. เห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 68 I จัดทำโดย กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

3 กลไกมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569 DEMAND

กำหนดแผนจัดสรรน้ำและพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง

บริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญการใช้น้ำที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

3.1 กำหนดแผนการจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนฤดูแล้ง ปี 68/69 และกำหนดเกณฑ์ปริมาณน้ำต้นทุนฤดูฝน ปี 69 ให้สอดคล้องกับการคาดการณ์สถานการณ์เอลนีโญ/ลานีญา พร้อมบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญการใช้น้ำที่ คกก. ลุ่มน้ำ แต่ละลุ่มน้ำกำหนด โดยให้คำนึงถึงกิจกรรมการใช้น้ำด้านท้ายน้ำร่วมด้วย เช่น การเลี้ยงปลาในกระชัง เป็นต้น พร้อมจัดทำแผนปฏิบัติการส่งน้ำ และควบคุมการใช้น้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนให้เป็นไปตามแผน พร้อมแจ้งแผนให้ มท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

3.2 กำหนดแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้งและขึ้นทะเบียนเกษตรกร โดยระบุพื้นที่คาดการณ์เพาะปลูกและแหล่งน้ำที่นำมาใช้ให้ชัดเจน ในรูปแบบแผนที่ เพื่อให้การเพาะปลูกสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน พร้อมทั้งกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขการเพาะปลูกพืชพื้นที่นอกแผน และพื้นที่ที่ไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกได้ โดยมอบหมายหน่วยงานที่รับผิดชอบประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

3.3 กำหนดแผนและควบคุมการจัดสรรน้ำในพื้นที่ลุ่มต่ำ 11 ทุ่ง ลุ่มน้ำเจ้าพระยา สำหรับการเพาะปลูก เพื่อให้เก็บเกี่ยวได้ทันก่อนฤดูน้ำหลาก พร้อมจัดทำมาตรการเสริมเพื่อส่งน้ำไปยังพื้นที่ลุ่มต่ำเป้าหมาย

3.4 สำรวจ ตรวจสอบความมั่นคง คันคลอง เขื่อน ป้องกันตลิ่ง ถนนที่เชื่อมต่อกับทางน้ำ ในพื้นที่ที่อาจจะเกิดการทรุดตัว เนื่องจากระดับน้ำในทางน้ำที่อาจจะลดต่ำกว่าปกติ

หน่วยงานรับผิดชอบ

(* ขีดเส้นใต้ คือ หน่วยงานดำเนินการหลัก)

- **3.1**
  - กรมชลประทาน
  - กรมทรัพยากรน้ำ
  - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
  - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
  - กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
  - จังหวัด
  - กรมการปกครอง
  - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- **3.2**
  - กรมชลประทาน
  - กรมส่งเสริมการเกษตร
  - กรมทรัพยากรน้ำ
  - GISTDA
  - จังหวัด
  - กรมการปกครอง
  - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
  - กรมการพัฒนาชุมชน
  - กรมประชาสัมพันธ์
  - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- **3.3**
  - กรมชลประทาน
  - จังหวัด
  - กรมการปกครอง
- **3.4**
  - กรมทางหลวง
  - กรมทางหลวงชนบท
  - กรมชลประทาน
  - กรมทรัพยากรน้ำ
  - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
  - กรมโยธาธิการและผังเมือง

กนช. เห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 68 I จัดทำโดย กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

4 กลไกมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569 DEMAND

เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ประหยัดน้ำและลดการสูญเสียน้ำในทุกภาคส่วน (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

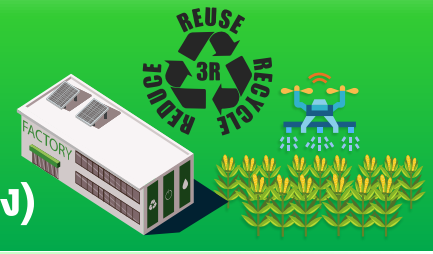

4.1 สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ถ่ายทอด เผยแพร่ผลการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืชเพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำและเพิ่มรายได้ในพื้นที่อาทิ ปลูกพืชใช้น้ำน้อยหรือพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ปรับปรุงระบบการให้น้ำพืช ขยายผลพื้นที่ทำนาปรังฤดูแล้ง โดยวิธีการเพาะปลูกเปียกสลับแห้ง และนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการน้ำ เป็นต้น

4.2 การประหยัดน้ำของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และ ประชาชน

(1) วางแผนลดการใช้น้ำของหน่วยงานภาครัฐ พร้อมประชาสัมพันธ์รณรงค์การใช้น้ำอย่างประหยัดในทุกภาคส่วน

(2) ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงงานอุตสาหกรรมใช้ระบบ 3R เพื่อลดการใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ

4.3 ลดการสูญเสียน้ำในระบบประปา และระบบชลประทาน

(1) ลดการสูญเสียน้ำในระบบประปา

(2) เพิ่มประสิทธิการส่งน้ำในระบบชลประทาน โดยการปรับรอบเวรการส่งน้ำ ให้สอดรับกับปริมาณความต้องการน้ำของพื้นที่ รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีภาพถ่ายดาวเทียมในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ

(3) จัดทำปฏิทินรอบเวรการส่งน้ำในพื้นที่เกิดวิกฤติขาดแคลน

หน่วยงานรับผิดชอบ

(* ขีดเส้นใต้ คือ หน่วยงานดำเนินการหลัก)

- สวทช.
- GISTDA
- กรมวิชาการเกษตร
- กรมการข้าว
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กรมส่งเสริมการเกษตร
- กรมชลประทาน
- กรมพัฒนาที่ดิน

- ทุกหน่วยงานภาครัฐ
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

- การประปานครหลวง
- การประปาส่วนภูมิภาค
- กรมชลประทาน
- GISTDA
- กรมการปกครอง
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กนช. เห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 68 I จัดทำโดย กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

5 กลไกมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569 DEMAND

เฝ้าระวังและแก้ไขคุณภาพน้ำ (ตลอดฤดูแล้ง)

5.1 เฝ้าระวัง ตรวจวัด ควบคุม และแก้ไขคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสายรอง แหล่งน้ำที่รับน้ำจากภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และชุมชน รวมถึงปริมาณน้ำระบายจากทุ่งรับน้ำ และพื้นที่น้ำท่วมในช่วงปลายฤดูฝนที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและคุณภาพน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปา รวมทั้งเตรียมแผนปฏิบัติการรองรับกรณีเกิดปัญหาและแจ้งเตือนพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งรายงานผลการแก้ไขคุณภาพน้ำ

5.2 สำรวจและจัดทำแผนติดตั้งสถานีตรวจวัดอัตโนมัติเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงปัญหาคุณภาพน้ำ

5.3 จัดทำแผนที่เฝ้าระวังคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายสำคัญ

หน่วยงานรับผิดชอบ

(* ขีดเส้นใต้ คือ หน่วยงานดำเนินการหลัก)

5.1
- กรมควบคุมมลพิษ
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- การประปาส่วนภูมิภาค
- การประปานครหลวง
- กรมประมง
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมเจ้าท่า
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

5.2
- กรมควบคุมมลพิษ
- กรมประมง
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมเจ้าท่า
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- การประปาส่วนภูมิภาค
- การประปานครหลวง

5.3
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- กรมควบคุมมลพิษ
- กรมประมง
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมเจ้าท่า
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- การประปาส่วนภูมิภาค
- การประปานครหลวง

กนช. เห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 68 I จัดทำโดย กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

6 กลไกมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569 MANAGEMENT

เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชน/องค์กรผู้ใช้น้ำ (ตลอดฤดูแล้ง)

6.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชนและองค์ผู้ใช้น้ำที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ โดยสร้างความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่มีอยู่ การเตรียมจัดหาน้ำสำรองและการกักเก็บให้มีน้ำเพียงพอสำหรับอุปโภคบริโภคและ/หรือ การเกษตรตลอดฤดูแล้ง รวมทั้งพัฒนา/เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำชุมชน และส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำ การใช้ทรัพยากรน้ำร่วมกันระหว่างตำบลและองค์กรผู้ใช้น้ำที่อยู่ใกล้เคียงกัน

6.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเทคนิคในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาอาคารบังคับน้ำ เครื่องสูบน้ำ ระบบประปาท้องถิ่น เครื่องจักร เครื่องมืออื่น ๆ เป็นต้น โดยการให้คำแนะนำการใช้งาน การบริหารจัดการ การอบรมให้ความรู้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและชุมชนสามารถดูแลบำรุงรักษาและแก้ไขให้สามารถกลับมาใช้งานได้ในเบื้องต้น

6.3 ขับเคลื่อนผ่านกลไกองค์กรผู้ใช้น้ำ โดยการส่งเสริมองค์ความรู้ แนวคิด วิธีการการใช้น้ำอย่างประหยัดน้ำ เช่น การจัดทำคู่มือการใช้อย่างรู้คุณค่าและประหยัดน้ำ เป็นต้น

หน่วยงานรับผิดชอบ

(* ขีดเส้นใต้ คือ หน่วยงานดำเนินการหลัก)

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- สสน.
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- การประปาส่วนภูมิภาค
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- การประปาส่วนภูมิภาค
- การประปานครหลวง

กนช. เห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 68 | จัดทำโดย กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

7 กลไกมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569 MANAGEMENT

สร้างการรับรู้ประชาสัมพันธ์

(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

1) สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ สถานการณ์ การวางแผนบริหารจัดการน้ำ และ การควบคุมการใช้น้ำ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการใช้น้ำอย่างประหยัด และเป็นไปตามแผนที่กำหนด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2) จัดทำแผนประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ

หน่วยงานรับผิดชอบ

(* ขีดเส้นใต้ คือ หน่วยงานดำเนินการหลัก)

- กรมประชาสัมพันธ์
- กสทช.
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- การประปานครหลวง
- การประปาส่วนภูมิภาค
- กรมส่งเสริมการเกษตร
- จังหวัด
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กนช. เห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 68 I จัดทำโดย กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

8 กลไกมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2568/2569 MANAGEMENT

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

(ตลอดและหลังจากสิ้นสุดฤดูแล้ง)

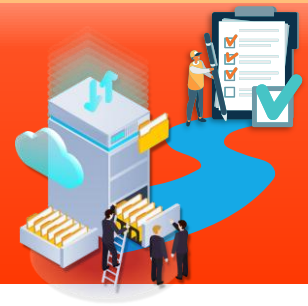

8.1 ติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน พร้อมจัดทำระบบการติดตามมาตรการ โดยพัฒนาฐานข้อมูล เช่น พื้นที่เสี่ยง แหล่งน้ำ เครื่องจักรเครื่องมือ และการให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น ในรูปแบบออนไลน์ หน่วยงานรายงานผลการให้ความช่วยเหลือ และหากพบการขาดแคลนน้ำหรือภัยแล้ง ให้รายงานมายังสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและคณะกรรมการลุ่มน้ำ

8.2 ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการพร้อมสรุปบทเรียน

หน่วยงานรับผิดชอบ

(* ขีดเส้นใต้ คือ หน่วยงานดำเนินการหลัก)

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- คณะกรรมการลุ่มน้ำ
- ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กนช. เห็นชอบเมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 68 I จัดทำโดย กองบริหารจัดการลุ่มน้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ